

meget god Doctor uden t. Ex. at kunne Græff eller Mathematik, ligesom det heller ikke kan nægtes, at en Mand kan være en meget god Præst uden at kjende Naturvidenskaberne efter en synderlig stor Maalestof. Der er ganske vist Noget, man maa gjøre Fordring paa, som skal høre til den almindelige Dannelse, men at sætte 17 Dag som den almindelige Dannelses Kjendemærke og Maal, synes dog at være lovlig stærkt. Det er muligt, at Mange spille deres Tid f. Ex. med Mathematik istedetfor at offre den til Sprogvidenskab, som de maaskee have Anlæg til, og omvendt; det, de have ondt ved at lære, spille de deres Tid med og tabe derved baade Livsfriskhed og Mod til at udrette deres Gjerning siden i Livet, saa af disse Grunde kunde man altsaa nok ønske en Commission, men ikke desto mindre vil jeg stemme derimod, netop fordi jeg ønsker det snarest muligt drøftet af Rigsdagen. Commissionen vilde jo blive sammensat af saakaldte Fagmænd, men deres Erklæringer have vi i grunden; det staaer fuldkommen aabent for os at læse den Strid, som de have ført baade før 1850 og siden. Alt dette ligger for os, og vi kunne see, at de Værde ere deelte i to Leire, og at Meningsforskjelligheder ere tilstede. Det Samme vil naturligtviis komme tilstede, naar Commissionen bliver nedsat; der vil ikke blive opnaaet Enighed mellem Fagmændene, og vi ville altsaa blive nødte til at tage vor Beslutning uafhængig deraf, netop fordi der ikke kan komme nogen Enighed tilstede. At Uenigheden er der, vide vi allerede i Forveien, saa jeg skjøner ikke, at der er nogen Grund til at nedsætte en Commission, saameget mindre som Forældrenes Duffer, hvortil der ikke hidtil har været taget Hensyn, netop gennem Rigsdagen skulle komme til deres Ret. Ved en Commission vil det yderligere forhales, at Forældrenes Duffer skee Fyldest, navnlig i den Retning, som jeg har omtalt, at en vis Forfatter har udtalt sig. Hvad Undringsforslaget Nr. 37 angaaer, da er der allerede talt baade for og imod det, men der er dog en Grund, som endnu ikke er fremhævet, og som jeg skal tillade mig kortelig at nævne. Det er den, at det forekommer mig, at det er simpelthen

en Fortsættelse af den Bet., der er betraadt ved den først oprettede Examenscommission. Før vi fik den, var der ikke Tale om private Seminarister, og man var meget uheldig stillet paa Statsseminarierne. Der herskede nemlig dengang der en Art Dressur, Lærerne vilde indproppe deres Elever de samme Tanker, som de selv havde, i disse Tanker afhørte de Eleverne ved Examen, og det kunde være, at Eleverne havde meget ondt ved at rumme de Tanker, og det kunde ogsaa være, at Eleverne vare anlagte efter en større Maalestof, saa at de kunde rumme dem meget større. Under alle Omstændigheder vare Eleverne uheldig stillede med denne Dressur, at de skulde have netop Lærernes Kundskaber og hverken mere eller mindre, og det hændtes hellerikke sjældent, at Elever bleve viste fra Seminarierne, som vare særdeles vel anlagte for Skolegjerningen, netop af den Grund, at de ikke kunde modtage den omtalte Dressur. Siden vi fik en Examenscommission, bedrede sig vel Situationen noget for de private Seminarister, og da vi nu endelig fik en Examenscommission for alle Seminarister, haabede vi, at det skulde bedre sig endnu mere, saa at Folk kunde udvikle sig efter deres Anlæg og ikke just skulde være paanødte de respective Læreres Anskuelse. Jeg kan heller ikke skjøne Andet end, at det vil komme til endnu fyldigere Anerkjendelse, naar Undringsforslaget Nr. 37 vedtages, thi derved vil tilnærmelsesviis Statsseminarierne og de private Seminarier blive lige stillede, og der vil saaledes Ingen paa Grund af deres Fattigdom blive nødte til at søge hen til Statsseminarierne, da det vil blive dem lige dyrt. Forøvrigt maa det maaskee være mig tilladt at gjøre den Bemærkning, at det destoværre hidtil har været saa, at Statsseminarierne have havt mindst Plads til de Fattige, thi det er de Fattige, der komme daarligt forberedte dertil, og naar man mærker, at de ikke kunne tage en god Examen, feier man dem væk, og disse Mennecker, som maaskee netop helst ville til Skolegjerningen og maaskee have Anlæg dertil, blive da nødte til at søge de private Seminarier, nødte til at tage en Examen, som er forhastet, og som derfor faaer et daar-